

*Către: domnul Andrian GAVRILIȚĂ,
Ministru al Finanțelor*

Nr. 16-26/SD din 13 februarie 2026

Ref.: *Propuneri de modificare ce vizează Politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2027*

Stimate dle Ministru,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază deschiderea Ministerului, în cadrul exercițiului de colectare și consultare a propunerilor de modificare ce vizează Politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2026.

Urmare a consultării pe platforma EBA a mediului de afaceri referitor la propunerile aferente domeniului fiscal, vă prezentăm următoarele propuneri de modificare.

Propuneri ce țin de alinierea legislației naționale la acquis-ul comunitar

1) ***Armonizarea condițiilor ce țin de rambursarea TVA*** - Codul fiscal prevede dreptul la restituirea TVA doar pentru anumite tipuri de operațiuni/activități economice (livrări efectuate la cota redusă TVA, investiții capitale, livrările scutite de TVA cu drept de deducere), cât și pentru livrările impozabile documentate prin SIA "e-Factura"/SIA "MEV", fiind însă una extrem de limitată. Mecanismul de restituire a TVA aplicabil începând cu 01.01.2023 a fost prezentat ca fiind unul încurajator, totuși, acesta nu a condus la o majorare a sumelor TVA spre restituire din buget. Limitarea dreptului la restituirea TVA prin dispozițiile Codului fiscal existent încalcă grav principiul neutralității taxei prevăzut de cadrul de armonizare agreat de RM și blochează activitatea investițională. Potrivit celor mai recente date, suma creanței fiscale ce urmează a fi recuperată din buget (TVA spre deducere) înregistrată de companiile din RM, constituie circa 12 mlrd lei. Prin această formă de restricție, statul nu doar că limitează accesul la mijloacele circulante ale contribuabililor, dar și impune un cost adițional eventual pe seama acestora, generat de nevoia de a accesa credite sau alte forme de împrumut pentru necesitățile de afaceri operaționale.

2) ***Instituirea impozitării cu TVA autoturismelor***, ce urma a fi aplicabil din 2026, pentru a evita inegalitățile de abordare între Republica Moldova și statele UE, evitarea denaturării concurenței, dar și asigurarea unui spațiu fiscal previzibil și eficient pentru mediul de afaceri. Aplicarea TVA la vânzarea de mașini respectă principiul general al „impozitării consumului” și asigură neutralitatea și funcționarea corectă a pieței interne (impozitarea etapelor succesive, mecanisme de deducere pentru operatorii economici, etc). Taxarea cu accize a autoturismelor va amplifica fenomenul concurenței neloiale, în condițiile în care acesta reflectă o abordare discriminatorie și absolut nefundamentată prin oferirea scutirilor/reducerilor impunătoare din cota accizelor datorate la importul anumitor tipuri de autoturisme.

3) ***Asigurarea unui proces predictibil și coerent de aderare la UE*** - Implementarea cadrului armonizat urmează să fie făcută în strictă consultare cu mediul de afaceri și cu oferirea unui interval de timp rezonabil între publicarea dispozițiilor noi sau modificate și intrarea lor în vigoare, astfel încât să fie înțeles pe deplin impactul noilor modificări. Având în vedere complexitatea cadrului fiscal care urmează a fi armonizat, considerăm oportun să fie prevăzută, odată cu intrarea în vigoare a normelor noi, posibilitatea neaplicării amenzilor pentru aplicarea incorectă a noilor prevederi legislative pentru o anumită perioadă. Ținem să menționăm faptul că această solicitare a vine în contextul în care mediul de business are nevoie de o perioadă de tranziție/adaptare la noile cerințe și clarificarea subiectelor deschise prin corespondențe și documente de poziții cu Ministerul de Finanțe, Serviciul Fiscal de Stat sau Serviciul Vamal. Astfel de prevederi/abordări au fost aplicate și în trecut de către autorități (exemplu – prevederile art. 257 alin. 7 din CF aplicabil entităților ce tranzitează de la aplicarea SNC la IFRS sau prevederile Legii nr.214/2024 ce țin de conformarea la cerințele legate de prețurile de transfer).

Propuneri ce țin de modul de impozitare a veniturilor investiționale/veniturilor generate din programele menite să elimine cash-ul în economie

1) ***Stabilirea condițiilor similare de impozitare a venitului investițional*** - Codul fiscal include abordări discriminatorii în funcție de sursa de proveniență a venitului (obținut din străinătate versus din RM), precum și de statutul plătitorului de venit, fapt care descurajează activitatea investițională. În context, merită

subliniat faptul că veniturile investiționale/financiare obținute din străinătate sunt repatriate și impozitate în RM, acestea reprezentând un beneficiu economic pentru RM, susținând economia națională și contribuind la acumularea surselor la bugetul public național. Astfel, se propune amendarea legislației fiscale prin stabilirea condițiilor similare de impozitare a venitului (indiferent de sursa de proveniență), fapt ce va asigura urmărirea scopului economic fundamentat și așteptarea legitimă a tuturor contribuabililor de a desfășura activitatea investițională/financiară în condiții egale și de protecție a concurenței loiale.

2) ***Reintroducerea conceptului de "creștere de capital" pentru persoanele juridice*** - Prevederile actuale ale Codului fiscal nu încurajează activitatea investițională a companiilor, o astfel de facilitate fiind oferită doar persoanelor fizice. În context, merită subliniat faptul că noțiunea de "*creștere de capital*" a fost introdusă începând cu intrarea în vigoare a Titlului II al Codului fiscal, din 1 ianuarie 1998, fiind aplicabilă, în egală măsură, persoanelor juridice și fizice rezidente. Începând, însă, cu 1 ianuarie 2020, creșterea de capital este aplicabilă doar persoanelor fizice rezidente și nerezidente ai RM. Prin excluderea unei astfel de facilități pentru companii presiunea fiscală aferentă venitului investițional a crescut de două ori, fapt care nu motivează amplificarea activității investiționale. Impozitarea excesivă a creșterii de capital reduce investițiile, distorsionează alocarea resurselor și reduce eforturile companiilor de a valorifica pe deplin potențialul investițional. Astfel, solicităm re-introducerea aceluiași reguli de impozitare pentru persoanele juridice fapt care ar reprezenta un pas ferm spre stimularea activității investiționale, dar și ar elimina discrepanțele existente la moment în legislație.

3) ***Revizuirea cerințelor de reținere a impozitului pe venit la sursa de plată pentru anumite tranzacții*** - Solicităm respectuos amendarea prevederilor art.90 din Codul fiscal în vederea excluderii obligației de reținere a impozitului pe venit la sursa de plată în cazul înstrăinării tuturor activelor de capital, nu doar a titlurilor (cotelor) de participare, obligațiilor, altor titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător. Această solicitare vine în contextul în care agentul economic plătitor de venituri poate fi expus nejustificat la anumite sancțiuni în condițiile în care nu dispune de toate documentele confirmative/nu poate valida integral temeinicia acestora în scopul determinării bazei valorice a activului înstrăinat.

4) ***Clarificarea/definitivarea modului de impozitare a Stock Option Plan***

- Mediul de afaceri salută implementarea în Republica Moldova a unui instrument important pentru retenția și fidelizarea angajaților. Totuși, în vederea clarificării/definitivării modului practic de aplicare și impozitare a beneficiilor oferite prin intermediul Stock Option Plan este necesară amendarea art.20 lit.z²²) din Codul fiscal pentru a include expres faptul că nu vor fi impozitate drepturile atât la momentul acordării, cât al exercitării acestora (practic revenirea la redacția anterioară a acestui punct). Totodată, urmează a fi clarificat faptul dacă noul regim de impozitare este aplicabil, în egală măsură, planurilor inițiate de entitățile din grup nerezidente, dar care acoperă inclusiv și angajați ai subsidiarelor din Republica Moldova. De asemenea, solicităm modificarea prevederilor Legii nr.1134/1997 art.77 alin. (14) care impune înstrăinarea acțiunilor achiziționate în scopul cedării angajaților timp de 12 luni. Scopul este aducerea în concordanță cu modificările recente în Codul fiscal art.5 alin (47) care prevede clasificarea în calitate de Stock Option Plan a programului pentru o perioadă minim de 3 ani. Pentru entități ar trebui să fie permisă răscumpărarea acțiunilor și păstrarea acestora pe toată durata planului.

5) ***Asigurarea aceluiași regim de impozitare pentru beneficiile obținute în cadrul campaniilor promoționale, indiferent de statutul beneficiarului*** – Salutăm modificările recente aduse la Codul fiscal în vederea clarificării regimului fiscal aferent instrumentelor de promovare a vânzărilor. Totuși, la moment, legislația nu oferă un tratament egal pentru beneficiari în funcție de statutul fiscal al acestora (rezidenți/nerezidenți). În acest, sens propunem completarea în final a art.71 alin (1) lit.t ¹) din Codul fiscal cu următoarea sintagma: „*cu excepția câștigurilor menționate la art.20 lit.p²*).” Completarea este necesară din considerentul, că participanții eligibili la campanii promoționale destinate promovării vânzărilor trebuie puși în condiții egale, astfel câștigurile participanților nerezidenți nu trebuie impozitate în limita scutirii menționate la art.33 alin (1). În cele mai dese cazuri, de exemplu o farmacie sau o unitate de alimentație publică, atunci când organizează o campanie promoțională cu scopul promovării vânzărilor acordă anumite premii de mică valoare clienților existenți și potențiali, dar nu au posibilitatea să identifice câștigătorul prin solicitarea actului de identitate și/sau dovezi șederii de 183 de zile pe parcursul a 12 luni și/sau a certificatului de rezidență fiscală emisă de SFS. Așadar, aceasta modificare facilitează organizarea campaniilor promoționale pentru întreprinderi, dar și pune în condiții identice toți participanții la campanii.

Propuneri ce țin de dezvoltarea sectorului energetic

Facilitățile fiscale au fost mereu un instrument util în atingerea unor obiective pentru stat, iar oferirea unui spectrului de facilități fiscale ar impulsiona implementarea sistemelor de producere a energiei din surse regenerabile în contextul asigurării unui grad de independență energetică. Astfel, solicităm respectuos să fie examinate următoarele măsuri de ordin fiscal:

1) **Deducerea accelerată pentru investițiile în infrastructura ecologică** - Deprecierea accelerată a investițiilor poate fi o măsură fundamentală pentru susținerea tranziției companiilor către o economie circulară, or, potrivit unor cercetări, valoarea investițiilor efectuate de întreprinderi crește odată cu creșterea ratei de amortizare. Astfel, se propune ca investițiile în tehnologii ecologice să poată beneficia de o deprecie accelerată și care ar permite investitorilor să deducă până la 100% din investiția în proiecte de energie regenerabilă în primul an de punere în exploatare. Această prevedere legislativă va stimula investițiile în tehnologii verzi, contribuind la tranziția către o economie sustenabilă și reducerea emisiilor de carbon. Companiile vor beneficia de o reducere semnificativă a impozitului pe profit în primul an, ceea ce va îmbunătăți fluxul de numerar și va permite reinvestirea economiilor în alte proiecte de dezvoltare. Deducerea integrală a amortizării în primul an va reduce povara fiscală a companiilor, încurajând astfel adoptarea rapidă a tehnologiilor verzi și creșterea competitivității pe piață. Eventual, o astfel de prevedere ar putea fi introdusă cel puțin pentru investițiile în stocarea energiei regenerabile produse.

2) **Scutirea/reducerea impozitului pe bunurile imobiliare pentru clădirile ce au amplasate pe ele sisteme de producere a energiei din surse regenerabile.**

Necesitatea majorării plafonului valori pentru achizițiile de producție agricolă din fitotehnie și horticultura

Solicităm examinarea și operarea modificărilor necesare în legislația fiscală, în vederea majorării plafonului valoric pentru achizițiile de producție agricolă prin borderoul de achiziție a producției din fitotehnie și/sau horticultură, de la 1,2 milioane la 3 milioane lei. Menționăm că limita actuală de 1,2 milioane lei generează dificultăți practice pentru operatorii economici care achiziționează

cantități semnificative de materie primă de la producătorii agricoli persoane fizice, în special în perioadele sezoniere, limitând capacitatea de aprovizionare și creând presiuni administrative nejustificate.

Propuneri ce țin de aplicarea defalcării de 0,5% din investițiile în capital fix conform Codului Urbanismului și Construcțiilor

Articolul 37 din Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții prevedea anterior faptul că investitorii sau proprietarii construcțiilor, indiferent de tipul de proprietate, contribuie la elaborarea documentelor normative în construcții prin virarea către bugetul de stat a defalcărilor în mărime de 0,5% din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sunt finanțate din bugetul public național, dar nu mai mult de 50.000 lei per obiect. Calculul și virarea sumelor respective se fac eșalonat, concomitent cu plata lucrărilor executate, prin intermediul organului central de specialitate.” Această normă a fost înlocuită la 30 ianuarie 2025 cu o nouă prevedere inclusă în Codul urbanismului și construcțiilor, care prin art. 347, stabilește că investitorii sau proprietarii construcțiilor, indiferent de forma de proprietate, participă la formarea mijloacelor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții prin transferul la bugetul de stat al defalcărilor în mărime de 0,5% din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sunt finanțate din bugetul public național.”

În legătură cu taxarea acestor investiții, dar și eliminarea plafonului defalcărilor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții, mediul de afaceri semnalează caracterul inechitabil al acestei măsuri și solicită modificarea Codului urbanismului și construcțiilor, argumentele și solicitările punctuale fiind prezentate mai jos:

Având în vedere nivelul scăzut al investițiilor în RM, preocuparea acestei Guvernări de a relansa creșterea economică, dar și lipsa unei fundamentări concrete privind finalitatea/utilitatea acestor defalcări, propunem ca această cerință să fie exclusă în general, astfel încât să se asigure un climat investițional favorabil. În context, merită menționat faptul că mediul de afaceri investește în bunuri imobile pentru gestionarea propriei activități (hale de producere, depozite, fabrici și alte structuri necesare desfășurării activităților lor statutare principale). Pentru această categorie, construcția nu este o activitate principală, ci este dictată de necesitățile de producție. Aplicarea defalcării de 0,5% este inechitabilă și împovărătoare, deoarece afectează în mod nejustificat resursele financiare ale investitorilor și nu reflectă beneficiile directe pentru acești investitori. În loc să investească în dezvoltarea capacităților de producție, aceștia sunt nevoiți să

plătească sume substanțiale pentru formarea mijloacelor necesare elaborării normativelor tehnice în construcții, fără a obține beneficii proporționale. Totuși, în cazul în care această cerință este una imperios necesară și justificabilă, propunem să fie reintrodus modul de plafonarea stabilit anterior, precum și să fie revizuit cuantumul defalcărilor prevăzute la art.347 din Codul Urbanismului și Construcțiilor, în sensul diminuării acesteia, și, respectiv, adoptarea unei măsuri proporționale și echitabile pentru toate categoriile de investitori.

Modul de aplicare a acestor defalcări este unul destul de judicios, în sensul în care legislația nu oferă suficiente răspunsuri cu referire la cine sunt exact subiecții acestei taxe, care este obiectul acestei taxe, cum urmează să fie apreciată baza de taxare atunci când construcția nefinalizată pe parcursul anului a avut mai mulți proprietari/a fost înstrăinată către alți proprietari. Mai mult, legea nu oferă o soluție clară cu privire la definirea noțiunii de „investiții în capital fix” și creează abordări/înțelegeri diferite față de aplicarea cerinței stabilite la art.347 din Codul Urbanismului și Construcțiilor. Exemple relevante în acest sens sunt reparațiile capitale efectuate în clădiri proprii, dar și cele închiriate, investițiile în infrastructura energetică etc.

Clarificarea cerințelor legate de Raportul pe țară (CbCR)

Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017 (Legea 287/2017) instituie obligația companiilor din Republica Moldova care fac parte din grupuri multinaționale cu venituri consolidate ce depășesc pragul de 15.750.000.000 lei (aprox. 750 milioane de euro) de a depune un capitol separat referitor la impozitul pe venit al grupului. Această obligație vine ca urmare a implementării parțiale în legislația Republicii Moldova a prevederilor Directivei (UE) 2021/2101 privind raportarea publică a informațiilor fiscale. În acest context, se impun câteva clarificări importante:

- Legea nr. 287/2017 solicită prezentarea informațiilor la nivelul fiecărei entități din cadrul grupului, în timp ce Directiva (UE) 2021/2101 prevede raportarea agregată la nivel de jurisdicție fiscală. Această diferență generează un efort administrativ semnificativ pentru companiile din Republica Moldova. Mai mult, o armonizare fidelă a legislației naționale cu prevederile directivei ar permite preluarea directă a informațiilor din rapoartele deja întocmite la nivel de grup, reducând astfel sarcina de conformare.

- Directiva (UE) 2021/2101 prevede furnizarea informației într-un termen de maximum 12 luni de la data bilanțului exercițiului financiar pentru care

este întocmit raportul, în timp ce Legea nr. 287/2017 nu instituie nicio derogare în acest sens. În consecință, companiile sunt obligate să prezinte acest raport concomitent cu situațiile financiare, ceea ce poate conduce la situații în care informațiile relevante la nivel de grup nu sunt încă disponibile la momentul raportării.

- Este necesar ca informațiile solicitate în baza Legii nr. 287/2017 să fie aliniate cerințelor prevăzute de Directiva (UE) 2021/2101. În lipsa unei astfel de armonizări, există riscul ca informațiile solicitate să nu fie disponibile la nivel de grup, ceea ce ar impune companiilor din Republica Moldova să le elaboreze în mod independent, cu un impact semnificativ asupra efortului administrativ și a costurilor de conformare.

- Propunem ca, pentru primul an de aplicare a obligației de raportare, să nu fie instituite sancțiuni pentru neconformare. Având în vedere complexitatea procesului de colectare și consolidare a datelor la nivel de grup, precum și caracterul nou al acestui mecanism pentru companiile din Republica Moldova, este necesară o perioadă de adaptare pentru asigurarea acurateții și coerenței informațiilor raportate. Instituirea unui regim de monitorizare fără aplicarea imediată a sancțiunilor ar încuraja conformarea voluntară, ar spori transparența și ar permite remedierea eventualelor erori tehnice fără a genera presiuni financiare nejustificate asupra contribuabililor.

- Solicităm ca raportul să fie depus doar către autoritățile fiscale, fără obligația de a-l face public. Având în vedere că Republica Moldova este o piață de dimensiuni reduse, publicarea detaliată a informațiilor privind profitabilitatea poate genera riscuri majore de competitivitate. Dezvăluirea acestor date ar putea fi exploatată de concurenții locali care nu fac parte din grupuri multinaționale și nu sunt supuși acelorași obligații de raportare, creând un dezechilibru concurențial și afectând strategia comercială a investitorilor mari.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Executor: Sandra DOLGHII
Email: sandra.dolghii@eba.md
Tel. 022 907025, 069949404